

**KONFERENCIJA O PRISTUPANJU
EUROPSKOJ UNIJI
– ALBANIJA–**

**Bruxelles, 12. rujna 2025.
(OR. en)**

AD 15/25

LIMITE

CONF-ALB 12

DOKUMENT O PRISTUPANJU

Predmet: ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE
 – 4. skupina poglavlja: Zeleni program i održiva povezivost

ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE

(slijedom pregovaračkog stajališta Albanije AD 10/25 CONF-ALB 9)

Skupina pregovaračkih poglavlja: 4.

Zeleni program i održiva povezivost

Uključujući poglavlja 14. – Prometna politika, 15. – Energetika, 21. – Transeuropske mreže, 27. – Okoliš i klimatske promjene

Ovo stajalište Europske unije temelji se na njezinu općem stajalištu za Konferenciju o pristupanju s Albanijom (AD 5/22 CONF-ALB 2) i podliježe pregovaračkim načelima koja su u njemu potvrđena, a osobito sljedećem:

- bilo kakvo mišljenje Albanije ili EU-a o određenom pregovaračkom poglavlju ni na koji način neće prejudicirati stajalište koje se može zauzeti o ostalim poglavljima,
- dogovori, čak i oni djelomični, postignuti tijekom pregovora o određenim poglavljima ne mogu se smatrati konačnima dok se ne postigne opći dogovor o svim poglavljima,

kao i zahtjevima navedenima u točkama 2., 3., 5., 10., 16., 23., 26., 31., 38., 45., 46., 47. i 48. pregovaračkog okvira.

EU potiče Albaniju da nastavi s postupkom usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a i njezinom djelotvornom provedbom i izvršavanjem te da općenito i prije pristupanja izradi politike i instrumente što sličnije onima EU-a.

EU primjećuje da Albanija u svojem stajalištu AD 10/25 CONF-ALB 9 prihvaća pravnu stečevinu EU-a u okviru 4. skupine poglavlja, kako je na snazi 16. lipnja 2025., te navodi da će biti spremna provesti je do dana pristupanja Europskoj uniji, osim u okviru poglavlja 27., za koje traži prijelazne mjere u područjima kvalitete zraka, kvalitete vode, gospodarenja otpadom, kemikalija i industrijskog onečišćenja te upravljanja rizikom.

Kao opći odgovor na zahtjeve Albanije za prijelazne mjere EU podsjeća na svoje opće pregovaračko stajalište da su prijelazne mjere iznimne, ograničene vremenski i opsegom te popraćene planom s jasno definiranim fazama za primjenu pravne stečevine. One ne smiju uključivati izmjene pravila ili politika EU-a, remetiti njihovo pravilno funkcioniranje ili dovesti do značajnog narušavanja tržišnog natjecanja. EU prima na znanje da Albanija planira donijeti provedbene planove za pojedinu direktivu/uredbu kao sastavni dio pregovaračkog stajališta Albanije te naglašava da je to preduvjet za daljnji rad na prijelaznim razdobljima, posebno kako bi se osigurali tekući, detaljni planovi za usklađivanje s dotičnim direktivama/uredbama koji su predviđeni u proračunu. Kako bi se omogućilo temeljito ispitivanje zahtjeva, EU naglašava da je važno da Albanija podnese provedbene planove za pojedinu direktivu/uredbu u ranoj fazi pregovora i da u njih uključi sve elemente navedene u nastavku.

Podnošenjem tih provedbenih planova za pojedinu direktivu/uredbu ne dovodi se u pitanje stajalište EU-a o prihvatanju zahtjeva Albanije za zatražena prijelazna razdoblja. EU također napominje da će Albanija redovito izvješćivati o provedbi tih planova za pojedinu direktivu/uredbu.

1. Poglavlje 14. – Prometna politika

EU prima na znanje napore koje je Albanija uložila u usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u području **cestovnog prometa** i naglašava da je potreban daljnji napredak.

EU primjećuje da se Albanija treba u potpunosti uskladiti s Direktivom o eurovinjeti¹, Direktivom o europskim elektroničkim sustavima za naplatu cestarine (EENC)², pravnom stečevinom o carinama i kriznim mjerama³, čistim vozilima⁴, inteligentnim prometnim sustavima (ITS)⁵ i infrastrukturu za alternativna goriva (AFIR)⁶. Zakonodavstvo Albanije trenutačno je samo djelomično usklađeno sa zakonodavstvom o masama i dimenzijama⁷. Iako su definicije u skladu s direktivom, ključni elementi kao što su zahtjevi u pogledu mase i duljine još nisu uključeni u nacionalno pravo.

¹ Direktiva 1999/62/EZ.

² Direktiva (EU) 2019/520.

³ Uredba (EEZ) br. 4058/89 i Uredba (EEZ) br. 3916/90.

⁴ Direktiva (EU) 2019/1161.

⁵ Direktiva (EU) 2010/40.

⁶ Uredba (EU) br. 2023/1804.

⁷ Direktiva 96/53/EZ.

EU naglašava potrebu za daljnjim usklađivanjem i uspostavom nacionalnih pristupnih točaka, kako je propisano prethodnom pravnom stečevinom u području ITS-a.

EU pozitivno ocjenjuje napore Albanije da u potpunosti ispuni zahtjeve pravne stečevine EU-a o upravljanju sigurnosti cestovne infrastrukture. EU podsjeća da u području razlikovnih oznaka i sigurnosti na cestama zakonodavstvo i dalje treba biti u potpunosti usklađeno s pravnom stečevinom EU-a, među ostalim s Direktivom o prekograničnoj razmjeni informacija o prometnim prekršajima protiv sigurnosti prometa na cestama⁸.

EU pozitivno ocjenjuje usklađenost Albanije s pravnom stečevinom u području osposobljavanja vozača⁹ i pozdravlja njezino prijavljeno usklađivanje s pravnom stečevinom o vozačkim dozvolama¹⁰. EU naglašava da se nacionalno zakonodavstvo mora u potpunosti uskladiti s odredbama EU-a o dimenzijama i masi vozila¹¹. EU naglašava potrebu za usklađivanjem s pravnom stečevinom EU-a o cestovnim prijevoznicima¹² i pristupu tržištu prijevoza tereta¹³. EU naglašava važnost potpune provedbe pravne stečevine o međunarodnom putničkom prometu¹⁴, posebno u pogledu novih odredaba uvedenih prvim paketom za mobilnost.

EU prima na znanje djelomično usklađivanje Albanije sa socijalnim odredbama, uključujući vrijeme vožnje i razdoblja odmora¹⁵ te poziva na daljnje napore za potpunu provedbu. EU odlučno poziva Albaniju da osigura potpunu provedbu u pogledu tahografa i dovrši prijelaz na „pametnu” verziju.

Kad je riječ o **željezničkom prometu**, EU pozdravlja korake poduzete u pogledu razdvajanja upravljanja infrastrukturom i željezničkog prometa, što je temelj jedinstvenog europskog željezničkog prostora. EU odlučno poziva na kontinuirano poboljšanje sigurnosti željeznica, institucijskog okvira i standarda interoperabilnosti, kao i na bližu suradnju s Europskom agencijom za željeznice (ERA). EU također naglašava potrebu da se Albanija uskladi s europskom željezničkom mrežom za konkurentan prijevoz robe¹⁶ i provede je kako bi se osigurala veća integracija u prometnu mrežu EU-a.

⁸ Direktiva (EU) 2015/413.

⁹ Direktiva (EU) 2022/2561.

¹⁰ Direktiva 2006/126/EZ.

¹¹ Budući da se određene vrijednosti za teška vozila razlikuju od onih utvrđenih u Prilogu I. Direktivi 96/53/EZ.

¹² Uredba (EZ) br. 1071/2009.

¹³ Uredba (EZ) br. 1072/2009.

¹⁴ Uredba (EZ) br. 1073/2009 i Uredba (EU) br. 361/2014.

¹⁵ Uredba (EZ) br. 561/2006.

¹⁶ Direktiva 2012/34/EU kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2016/2370 i relevantni provedbeni akti.

EU poziva Albaniju da se uskladi s **direktivom o kombiniranom prijevozu**¹⁷, uključujući potpuno usklađivanje s usmjerenjem EU-a na željeznički prijevoz i prijevoz plovim putovima.

EU pozdravlja usklađivanje Albanije s pravnom stečevinom EU-a o **pravima putnika** u zračnom prometu i potiče Albaniju da se dodatno uskladi s pravima putnika u autobusnom, vodnom i željezničkom prijevozu¹⁸, uključujući odredbe EU-a o odgovornosti prijevoznika, kao i one o jačanju provedbenih tijela i njihovih nadzornih aktivnosti.

EU prima na znanje napredak Albanije u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a u području **zrakoplovstva** koja se odnosi na pristup tržištu. EU pozdravlja usklađivanje Albanije s pravnom stečevinom EU-a o naknadama zračnih luka i zemaljskim uslugama. EU naglašava potrebu da se Albanija uskladi s pravnom stečevinom o sigurnosti zračnog prometa, zračnim lukama, posadama zrakoplova, bespilotnim letjelicama, informacijskoj sigurnosti, uslugama, Istraživanju i razvoju upravljanja zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu (SESAR), funkcioniranju tržišta, buci iz okoliša, radnom vremenu, zaštiti zračnog prometa, kao i o izvješćivanjima o događajima te istragama nesreća i nezgoda u zračnom prometu. EU također prima na znanje djelomično usklađivanje Albanije u području sigurnosti civilnog zračnog prometa i naglašava potrebu za nastavkom usklađivanja u tom području.

EU prima na znanje djelomično usklađivanje Albanije s pravnom stečevinom EU-a u području **pomorskog prometa i pomorske sigurnosti** te potiče daljnja poboljšanja njezina pravnog okvira u olakšavanju trgovine, osobito u pogledu interoperabilnosti, izvješćivanja i tehničkih specifikacija. EU naglašava potrebu da se Albanija uskladi s pravnom stečevinom EU-a o morskim lukama i pomorskoj sigurnosti, uključujući područja kao što su nadzor plovidbe u Zajednici, zahtjevi u pogledu projektiranja tankera i nadzor države zastave. EU potiče kontinuirane napore za usklađivanje s pravnom stečevinom kako bi se smanjili učinci na okoliš i onečišćenje, uz ispunjavanje zahtjeva Međunarodne pomorske organizacije (IMO) i Odbora za sigurnost na moru i sprečavanje onečišćenja s brodova.

¹⁷ Direktiva 92/106/EEZ.

¹⁸ Uredba (EU) br. 181/2011, Uredba (EU) br. 1177/2010 i Uredba (EU) br. 2021/782.

EU pozdravlja brisanje Albanije s „crne liste” Pariškog memoranduma o suglasnosti o nadzoru države luke (Pariški memorandum) i prima na znanje njezino aktualno uvrštavanje na „sivu listu”. EU naglašava potrebu da Albanija ubrza usklađivanje s pravnom stečevinom o nadzoru države luke i poziva je da poduzme sve potrebne mjere za pristupanje Pariškom memorandumu.

EU potiče Albaniju da se u potpunosti uskladi s pravnom stečevinom o jačanju sigurnosne zaštite luka¹⁹ i Uredbom o jačanju sigurnosne zaštite brodova i luka²⁰, koja nadilazi međunarodne obvezne mjere Međunarodnog kodeksa o sigurnosnoj zaštiti brodova i luka Međunarodne pomorske organizacije.

EU prima na znanje da Albanija nema **unutarnje plovne putove** i da postoji samo rekreativna plovidba jezerima, te da s EU-om ne dijeli nikakve bazene, iako su za jezera sklopljeni međunarodni sporazumi u području prometa sa Sjevernom Makedonijom i Crnom Gorom. EU naglašava potrebu da se Albanija uskladi s pravnom stečevinom u pogledu plovila, pristupa tržištu, radnih mjesta i vještina te okolišnih standarda. Pravna stečevina o riječnim informacijskim servisima primjenjuje se na Albaniju samo ako namjerava integrirati svoja jezera u transeuropske prometne mreže.

EU naglašava važnost uključivanja pitanja okoliša u prometni sektor i poziva Albaniju da ih uključi u fazi provedbe pravne stečevine EU-a u području prometa.

EU potiče Albaniju da se nastavi **boriti protiv korupcije u području prometne politike** konkretnim mjerama za integritet, odgovornost i transparentnost, među ostalim u javnim ugovorima, izdavanju licenci i dozvola i inspekcijama.

¹⁹ Direktiva (EZ) 2005/65.

²⁰ Uredba (EZ) br. 725/2004.

2. Poglavlje 15. – Energetika

Kad je riječ o **horizontalnom energetsom zakonodavstvu**, EU pozdravlja albanski nacionalni energetske i klimatski plan za razdoblje 2021. – 2030. i poziva Albaniju da dovrši njegovo preispitivanje i ažurira ga u skladu s ciljevima i preporukama Energetske zajednice za 2030. EU odlučno poziva Albaniju da dodatno uskladi svoje nacionalno zakonodavstvo s Uredbom o upravljanju²¹ i dostavi stanje provedbe.

EU naglašava potrebu za uključivanjem ciljeva **energetske učinkovitosti** Energetske zajednice za 2030. EU odlučno poziva Albaniju da ubrza svoje zakonodavno i institucionalno usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u području energetske učinkovitosti, osobito s Direktivom o energetske učinkovitosti²² i Direktivom o energetskim svojstvima zgrada²³, uključujući potrebne primjenjive kazne. EU poziva Albaniju da dodatno razvije svoje zakonodavstvo provedbom dugoročne strategije obnove i usklađivanjem s ekološkim dizajnom i normama za proizvode. EU pozitivno ocjenjuje usklađivanje Albanije s pravnom stečevinom EU-a o označivanju energetske učinkovitosti²⁴, što je korak kojim se doprinosi poboljšanju energetske učinkovitosti.

EU pozdravlja ambicije Albanije u pogledu ciljeva za **energiju iz obnovljivih izvora** i naglašava potrebu za dovršetkom usklađivanja Albanije s pravnom stečevinom u području obnovljive energije, osobito u pogledu biogoriva. EU naglašava važnost dovršetka pravne stečevine EU-a u području izdavanja dozvola²⁵ kako bi se ubrzalo uvođenje energije iz obnovljivih izvora. EU poziva Albaniju da osigura svoju sposobnost promicanja energije iz obnovljivih izvora²⁶.

EU odlučno poziva Albaniju da osigura **sigurnost opskrbe** plinom, električnom energijom i naftom održavanjem dovoljnih zaliha i da počne stvarati te zalihe. EU poziva Albaniju da u pogledu plina provede ključne odredbe o mehanizmu raspodjele opterećenja i dovrši postupke certificiranja. EU također poziva Albaniju da se u pogledu električne energije uskladi s pravnom stečevinom u području pripravnosti na rizike²⁷. EU naglašava važnost daljnjeg usklađivanja s pravnom stečevinom o zalihama nafte²⁸.

²¹ Uredba (EU) br. 2018/1999.

²² Direktiva (EU) 2018/2002.

²³ Direktiva 2010/31/EU kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/844. Taj je pravni okvir stavljen izvan snage Direktivom (EU) 2024/1275 (preinaka).

²⁴ Uredba (EU) 2017/1369.

²⁵ Uredba (EU) br. 2022/2577.

²⁶ Direktiva (EU) 2023/2413 o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive 98/70/EZ.

²⁷ Uredba (EU) br. 2019/941.

²⁸ Direktiva Vijeća 2009/119/EZ.

EU prima na znanje napredak Albanije u pogledu **paketa za integraciju električne energije**²⁹ i poziva na njegovo potpuno usklađivanje i provedbu. EU pozdravlja razdvajanje i certificiranje operatora prijenosnih sustava i naglašava korake poduzete za uspostavu konkurentnog tržišta električne energije. EU odlučno poziva Albaniju da se uskladi s dodjelom kapaciteta i upravljanjem zagušenjima (CACM), smjernicama za uravnoteženje električne energije i dugoročnu dodjelu kapaciteta, smjernicama za pogon sustava i mrežnom pravilu za poremećeni pogon i ponovnu uspostavu te da uspostavi unutardnevno tržište radi daljnje integracije s regionalnim elektroenergetskim sustavima i elektroenergetskim sustavima EU-a.

EU prima na znanje napore koje Albanija ulaže u usklađivanje s pravnom stečevinom o **unutarnjem tržištu plina**³⁰ i poziva na njezinu potpunu provedbu, osobito modela „full-REMIT” i zahtjeva Agencije EU-a za suradnju energetske regulatora³¹. EU naglašava važnost kontinuirane provedbe pravila o tržištu prirodnog plina putem ovlasti Regulatornog tijela za energetiku (ERE).

EU prima na znanje djelomično usklađivanje Albanije s **pravnom stečevinom Euratoma** u pogledu **nuklearne i radiološke sigurnosti te zaštitnih mjera**. EU poziva Albaniju da dovrši svoje zakonodavno, institucionalno i operativno usklađivanje sa zahtjevima Euratoma. To uključuje osiguravanje da je cjelokupno primarno i sekundarno zakonodavstvo Euratoma, koje se primjenjuje na sve države članice EU-a, bez obzira na to proizvode li nuklearnu energiju ili ne, na odgovarajući način integrirano u albansko nacionalno zakonodavstvo. Nadalje, EU potiče Albaniju da pojača napore za pridruživanje Europskoj zajednici za hitnu razmjenu informacija u slučaju radiološke opasnosti (ECURIE) i Europskoj platformi za razmjenu radioloških podataka (EURDEP). EU potiče Albaniju da se nastavi **boriti protiv korupcije u području energetske politike** konkretnim mjerama za integritet, odgovornost i transparentnost, među ostalim u javnim ugovorima, izdavanju licenci i dozvola i inspekcijama.

²⁹ Direktiva (EU) 2019/944/, Uredba (EU) 2019/943, Uredba (EU) 2019/942 i Uredba (EU) 2019/941.

³⁰ Direktiva 2009/73/EZ, uključujući kodekse plinske mreže, uredbe (EU) 2017/460, (EU) 2017/459 i (EU) 703/2015, Uredba (EU) 1227/2011.

³¹ Uredba (EU) 2019/942.

3. Poglavlje 21. – Transeuropske mreže

EU naglašava potrebu da se Albanija uskladi s pravnom stečevinom EU-a o **transeuropskim energetske mrežama (TEN-E)**. EU poziva Albaniju da uspostavi dugoročno planiranje infrastrukture, provede potrebne strategije, istraži potencijal energije iz obnovljivih izvora na moru, potencijal za razvoj povezane mreže i dekarbonizaciju industrije i prometa te da procijeni potrebe za infrastrukturnim ulaganjima, osobito u prijenos električne energije, skladištenje i unapređenje mreža. EU naglašava potrebu da Albanija poveća učinkovitost i okolišnu usklađenost prilikom izdavanja infrastrukturnih dozvola.

EU prima na znanje djelomično usklađivanje Albanije s **transeuropskim prometnim mrežama (TEN-T)** te je potiče da se u potpunosti uskladi s povezanom pravnom stečevinom EU-a i provede je u svim vrstama prijevoza. EU Albaniji skreće pozornost i na novu uredbu o TEN-T³², koja je stupila na snagu 2024. EU naglašava potrebu da Albanija ojača svoj institucionalni okvir i administrativne kapacitete za razvoj i praćenje mreže TEN-T. EU također potiče Albaniju da razvije buduće prioritetne projekte mreže TEN-T i ostvari kontinuirani napredak prema dovršetku projekata na europskom prometnom koridoru zapadni Balkan – istočno Sredozemlje.

EU potiče Albaniju da se nastavi **boriti protiv korupcije u području transeuropskih mreža** konkretnim mjerama za integritet, odgovornost i transparentnost, među ostalim u javnim ugovorima, izdavanju licenci i dozvola i inspekcijama.

4. Poglavlje 27. – Okoliš i klimatske promjene

EU potiče Albaniju da osigura da se zahtjevi u vezi sa zaštitom okoliša integriraju u definiciju i provedbu ostalih sektorskih politika te da se promiče resursno učinkovit razvoj otporan na klimatske promjene i s niskom razinom emisija. Ujedno ističe da bi u okviru svih novih ulaganja već trebalo poštovati nacionalno zakonodavstvo u području okoliša, u skladu s pravnom stečevinom.

³² Uredba (EU) 2024/1679.

EU primjećuje da je Albanija ostvarila određeni napredak u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a u pogledu **horizontalnog zakonodavstva u području okoliša**, koje se često naziva „vladavina prava u području okoliša”, ali naglašava da Albanija treba znatno poboljšati zakonodavno usklađivanje i provedbu u tom sektoru. EU ističe da bi trebalo ojačati inspekcijske i provedbene kapacitete, osobito kako bi se učinkovitije spriječila i riješila kaznena djela protiv okoliša. EU primjećuje da je potrebno daljnje usklađivanje u pogledu procjena utjecaja planova, programa i projekata na okoliš. EU odlučno poziva Albaniju da osigura učinkovito usklađivanje i provedbu Direktive o procjeni utjecaja na okoliš³³ i Direktive o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš³⁴ provođenjem uključivih procjena utjecaja kako bi se zajamčilo da su donošenje relevantnih javnih planova i programa te odobravanje različitih javnih i privatnih projekata u skladu s pravnom stečevinom EU-a u području procjene utjecaja na okoliš, uz učinkovito sudjelovanje javnosti u izradi projekata i planova koji se odnose na okoliš. U svrhu potpore tom cilju Albaniju se potiče da ojača svoje administrativne kapacitete i strukture te da uloži znatna sredstva.

EU napominje da su izmjene Zakona o zaštićenim područjima (Zakon br. 21/2024) i proširenje zakonodavstva o strateškim ulaganjima iz 2015. izazvali zabrinutost jer dovode do opsežnih turističkih i industrijskih ulaganja u zaštićena područja, a sada omogućuju aktivnosti koje bi mogle ugroziti ekološke vrijednosti i vrijednosti bioraznolikosti Albanije, uključujući potencijalna područja mreže Natura 2000, što je u suprotnosti sa standardima EU-a.

EU pozdravlja predanost Albanije usklađivanju s Direktivom o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš do 2026. i Direktivom o procjeni utjecaja na okoliš do 2027., kao i namjeru Albanije da 2027. donese akcijski plan, uključujući izgradnju kapaciteta, plan i praćenje. EU također prima na znanje namjeru Albanije da do 2027. osigura da sva infrastrukturna ulaganja i procjene utjecaja na okoliš budu u potpunosti u skladu s pravnom stečevinom EU-a te da uključuju odgovarajuću koordinaciju i evaluaciju učinka.

³³ Direktiva 2011/92/EU, izmijenjena Direktivom 2014/52/EU.

³⁴ Direktiva 2001/42/EZ.

EU također primjećuje da je Albanija ostvarila napredak u usklađivanju s aarhuškom pravnom stečevinom, osobito u pogledu pristupa informacijama, sudjelovanja javnosti i pristupa pravosuđu te je potiče da nastavi s tim naporima. EU naglašava potrebu za dodatnim naporima kako bi se osiguralo da javnost, uključujući organizacije civilnog društva, može osporavati planove i poziva Albaniju da poduzme hitne mjere za rješavanje tih pitanja, u skladu s aarhuškom pravnom stečevinom. EU ponavlja da je jednako važno pojedincima i nevladinim organizacijama osigurati pristup nacionalnim sudovima u skladu s utvrđenim standardima pristupa pravosuđu u pitanjima okoliša, među ostalim i u sektorima prirode, kvalitete zraka i voda u kojima ne postoje izričite odredbe sekundarnog zakonodavstva Unije, već samo sudska praksa. Međutim, EU je zabrinut zbog toga što su se u praksi veći projekti ulaganja u infrastrukturu provodili bez odgovarajućih postupaka transparentnosti i savjetovanja.

EU ističe usklađenost Albanije s Direktivom INSPIRE³⁵ i poziva na daljnji razvoj njezine infrastrukture prostornih podataka te na dostupnost i pristupačnost geoprostornih podataka o okolišu. EU također pozdravlja osnivanje međuinstitucijske skupine za borbu protiv kaznenih djela protiv okoliša i naglašava potrebu da se Albanija uskladi s Direktivom o kaznenim djelima protiv okoliša³⁶. EU nadalje naglašava da se Albanija treba uskladiti s Direktivom o odgovornosti za okoliš³⁷. EU također poziva Albaniju da aktivno sudjeluje u postojećim mrežama EU-a za provedbu propisa u području okoliša koje čine stručnjaci u području okoliša (tj. IMPEL, ENPE, EUFJE i EnviCrimeNet) te naglašava važnost jačanja kapaciteta aktera u lancu provedbe kao što su pravosuđe i inspektorati za zaštitu okoliša i njihove otpornosti na pokušaje neprimjerenog utjecaja. EU prima na znanje da je Albanija imala koristi od inicijativa programa LIFE i da je zainteresirana za to da u budućnosti bude u potpunosti uključena u taj program. EU također ističe važnost vjerodostojnog financijskog planiranja za buduću provedbu pravne stečevine.

³⁵ Direktiva 2007/2/EZ o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (INSPIRE).

³⁶ Direktiva (EU) 2024/1203.

³⁷ Direktiva 2004/35/EZ.

EU primjećuje da Albanija treba uložiti dodatne napore kako bi pospješila svoje usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a o **kvaliteti zraka**, među ostalim proširenjem i poboljšanjem sustava praćenja zraka. EU potiče Albaniju da nastavi ulagati napore u usklađivanje i provedbu pravne stečevine o kvaliteti zraka, da ojača postojeći sustav praćenja i strukture zadužene za prikupljanje i obradu podataka te za buduće izvješćivanje Komisije, da ojača administrativne kapacitete te da ulaže u potrebne ljudske resurse i opremu. EU naglašava da Albanija treba kontinuirano ulagati napore u daljnje smanjenje onečišćenja zraka. EU prima na znanje planove Albanije da do 2026. ažurira svoju strategiju i plan upravljanja kvalitetom zraka, do 2028. proširi praćenje i izradi modeliranje, a do 2027. osigura javni pristup podacima o kvaliteti zraka u stvarnom vremenu. EU također potiče Albaniju da prije pristupanja ratificira Protokol iz Göteborga uz Konvenciju o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za izuzeće od potpune provedbe članaka 13. i 19. Direktive (EU) 2024/2881 o kvaliteti zraka i čistom zraku za Europu do 2036. ili šest godina od dana pristupanja EU-u.

EU prima na znanje informacije koje je Albanija dostavila u prilog tom zahtjevu. EU poziva Albaniju da ponovno razmotri svoj zahtjev u vezi s člankom 19. EU smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi EU mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu u vezi s člankom 13. te poziva Albaniju da dostavi detaljan poseban provedbeni plan, uključujući:

- a. trenutačno stanje dostupnih stanica za praćenje,
- b. trenutačne razine onečišćujućih tvari,
- c. trenutačno dostupne alate za praćenje emisija,
- d. vremenski okvir za provedbu pravne stečevine EU-a, uključujući postupno uvođenje kako bi se postigle granične vrijednosti.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za izuzeće od potpune provedbe članka 4. Direktive (EU) 2016/2284 o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćujućih tvari do 2036. ili u razdoblju od šest godina od dana pristupanja EU-u, kao i Priloga II. toj direktivi.

EU prima na znanje informacije koje je Albanija dostavila u prilog tom zahtjevu. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi EU mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu te poziva Albaniju da dostavi detaljan poseban provedbeni plan, uključujući:

- a. trenutačno stanje emisija u atmosferi i trenutačne napore za njihovo smanjenje,
- b. poteškoće s kojima se suočava pri ostvarivanju ciljeva smanjenja emisija,
- c. trenutačno dostupne alate za praćenje emisija,
- d. vremenski okvir za provedbu pravne stečevine EU-a, uključujući postupno uvođenje graničnih vrijednosti.

EU prima na znanje dobru razinu usklađenosti Albanije u pogledu hlapivih organskih sastojaka (HOS) u bojama i njezinu djelomičnu razinu usklađenosti s emisijama HOS-ova. EU odlučno poziva Albaniju da provede direktive i namijeni odgovarajuće financijske i ljudske resurse.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za izuzeće od potpune provedbe članka 3. Direktive 2009/126/EZ o fazi II. rekuperacije benzinskih para tijekom punjenja motornih vozila gorivom na benzinskim postajama te članka 3. stavka 1., članka 4. stavka 1., članka 5. stavka 1. i članka 6. stavka 1. Direktive 94/63/EZ od 20. prosinca 1994. o kontroli emisija hlapivih organskih spojeva nastalih skladištenjem benzina i njegovom distribucijom od terminala do 2036. ili u razdoblju od šest godina od dana pristupanja EU-u.

EU prima na znanje informacije dostavljene u prilog dvama zahtjevima Albanije u području pravne stečevine o hlapivim organskim spojevima. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi EU mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu te poziva Albaniju da dostavi odgovarajuće i detaljne posebne provedbene planove, uključujući:

- a. trenutno stanje hlapivih organskih spojeva i dostupne tehnologije,
- b. ulaganja potrebna za postizanje ciljeva EU-a,
- c. vremenski okvir za provedbu, uključujući postupno uvođenje pravne stečevine EU-a.

EU primjećuje da je Albanija samo djelomično usklađena s pravnom stečevinom o **gospodarenju otpadom** i treba poduzeti velike napore kako bi se postigao napredak u tom sektoru, među ostalim procjenom utjecaja proizvodnje otpada i obrade otpada na okoliš. EU također prima na znanje djelomičnu usklađenost Albanije s Okvirnom direktivom o otpadu³⁸, Direktivom o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi³⁹, Uredbom o ambalaži i ambalažnom otpadu⁴⁰ te većinom pravne stečevine EU-a o otpadu. EU naglašava potrebu za usklađivanjem s pravnom stečevinom o plastici za jednokratnu upotrebu⁴¹. EU nadalje napominje da se novom pravnom stečevinom o otpadu u području otpreme otpada⁴² i baterija⁴³ uvode stroži zahtjevi u pogledu održivosti i gospodarenja otpadom. EU potiče daljnje uključivanje aspekata kružnog gospodarstva, osobito razmatranje aspekata životnog ciklusa proizvoda koji nisu povezani s otpadom.

EU prima na znanje predanost Albanije unapređenju razine približavanja albanskog zakonodavstva pravnoj stečevini EU-a u području gospodarenja otpadom te poboljšanju i jačanju unutarnjeg sustava gospodarenja otpadom, uključujući operacionalizaciju nacionalne agencije za otpad, a time i donošenju novog zakona o gospodarenju otpadom i zakona o proširenoj odgovornosti proizvođača u 2025.

³⁸ Direktiva 2008/98/EU.

³⁹ Direktiva 2012/19/EU.

⁴⁰ Uredba (EU) 2025/40. Direktiva 94/62/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od 12. kolovoza 2026., uz posebne iznimke kako je navedeno u članku 70. Uredbe.

⁴¹ Direktiva 2019/904/EU.

⁴² Uredba (EU) 2024/1157.

⁴³ Uredba (EU) 2023/1542.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za izuzeće od potpune provedbe članaka 11. i 22. Okvirne direktiva o otpadu 2008/98/EZ do 2036. ili u razdoblju od šest godina od dana pristupanja EU-u.

EU prima na znanje informacije koje je Albanija dostavila u prilog tom zahtjevu. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu te poziva Albaniju da dostavi detaljan poseban provedbeni plan, uključujući:

- a. trenutno stanje u pogledu izazova povezanih s gospodarenjem otpadom, uključujući pitanja povezana s infrastrukturom i sakupljanjem,
- b. financijska i tehnička ograničenja za sakupljanje biootpada na nacionalnoj razini do 2030.,
- c. ključna ulaganja, uključujući projekcije troškova, potrebna za integrirani sustav gospodarenja otpadom,
- d. strategije za jačanje svijesti i sudjelovanja javnosti,
- e. vremenski okvir za provedbu, uključujući postupno uvođenje ciljeva pravne stečevine EU-a.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za izuzeće od potpune provedbe članaka 50. i 52. Uredbe (EU) 2025/40 o ambalaži i ambalažnom otpadu do 2040. ili u razdoblju od 10 godina od dana pristupanja EU-u.

EU prima na znanje informacije koje je Albanija dostavila u prilog tom zahtjevu. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi EU mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu te poziva Albaniju da dostavi detaljan poseban provedbeni plan, uključujući:

- a. recikliranje ključnih materijala i povezane troškove prijevoza,
- b. ulaganja potrebna za postizanje ciljeva pravne stečevine EU-a,
- c. razvoj proširene odgovornosti proizvođača,
- d. fluktuacije ambalažnog otpada zbog turizma,
- e. izazove u provedbi sustava povratnih naknada i podupiranja MSP-ova koji se bave recikliranjem,
- f. strategije za jačanje svijesti i sudjelovanja javnosti,
- g. vremenski okvir za provedbu, uključujući postupno uvođenje pravne stečevine EU-a.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za izuzeće od potpune provedbe članaka 5. i 6. Direktive Vijeća 1999/31/EZ o odlagalištima otpada do 2036. ili šest godina od dana pristupanja EU-u.

EU prima na znanje informacije koje je Albanija dostavila u prilog tom zahtjevu. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi EU mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu te poziva Albaniju da dostavi detaljan poseban provedbeni plan, uključujući:

- a. izazove povezane s preusmjeravanjem otpada s odlagališta i prethodnom obradom otpada,
- b. ulaganja potrebna za odlaganje komunalnog otpada na odlagališta, recikliranje i uporabu kako bi se ispunili zahtjevi pravne stečevine EU-a,
- c. kapacitete za recikliranje i troškove izvoza,
- d. stanje planova za kompostiranje zelenog otpada i recikliranje otpada od hrane,
- f. strategije za jačanje svijesti i sudjelovanja javnosti,
- g. vremenski okvir za provedbu, uključujući postupno uvođenje pravne stečevine EU-a.

EU prima na znanje napredak Albanije u ostvarivanju pravne stečevine EU-a u području **kvalitete vode** i naglašava važnost dodjele potrebnih administrativnih i financijskih resursa kako bi se osigurala učinkovita provedba. EU također prima na znanje zakonodavno usklađivanje Albanije s Okvirnom direktivom o vodama. EU odlučno poziva na dovršetak planova upravljanja riječnim slivovima za sva vodna područja i osiguravanje financijskih sredstava za njihovu provedbu. EU nadalje prima na znanje dobro strukturirani institucionalni okvir Albanije za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, kao i njezine potrebe za znatnim ulaganjima i kapacitetima u tom području. EU naglašava važnost održavanja visokih standarda kvalitete vode radi zaštite javnog zdravlja i okoliša. EU podsjeća na važnost sigurne i čiste vode za piće. EU također odlučno poziva Albaniju da se dodatno uskladi s odredbama pravne stečevine o vodi za piće⁴⁴. EU naglašava da Albanija treba imati planove za brz i učinkovit odgovor na poplave. EU potiče Albaniju da poduzme mjere na slabo ocjenjenim kupalištima provedbom odgovarajućih mjera upravljanja i, prema potrebi, zabranama plivanja, u skladu s pravnom stečevinom o vodi za kupanje⁴⁵. EU nadalje naglašava važnost razvoja operativnog sustava za praćenje voda kako bi se utvrdile onečišćene vode i područja ranjiva na nitrate.

EU naglašava da se Albanija treba uskladiti s Okvirnom direktivom o pomorskoj strategiji i dodijeliti dostatne resurse za njezinu provedbu. EU odlučno poziva Albaniju da ubrza napredak u pogledu Direktive o podzemnim vodama s ciljem potpunog usklađivanja te da unaprijedi svoje administrativne i tehničke kapacitete. EU poziva Albaniju da poboljša usklađenost s pravnom stečevinom o standardima kvalitete okoliša⁴⁶ uspostavom sustava praćenja i jačanjem kapaciteta.

EU naglašava da Albanija, unatoč znatnom napretku u pogledu Direktive o poplavama, treba imati planove za brz i učinkovit odgovor na poplave, kao i stalnu koordinaciju s Okvirnom direktivom o vodama, ojačana tijela za civilnu zaštitu i aktualna savjetovanja za rješavanje budućih izazova.

⁴⁴ Direktiva (EU) 2020/2184.

⁴⁵ Provedbena odluka Komisije 2011/321/EU.

⁴⁶ Direktiva 2008/105/EZ.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za izuzeće od potpune provedbe članaka 4., 8., 11., 13. i 16. Okvirne direktive 2000/60/EZ o vodama. EU prima na znanje da će Albanija dostaviti trajanje prijelaznog razdoblja nakon dovršetka posebnog provedbenog plana.

EU prima na znanje informacije koje je Albanija dostavila u prilog tom zahtjevu. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi EU mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu te poziva Albaniju da dostavi detaljan poseban provedbeni plan, uključujući:

- a. trenutno stanje kvalitete vode i planove za praćenje kvalitete vode,
- b. ključna infrastrukturna postrojenja za pročišćavanje vode te pravne i institucionalne izazove pravne stečevine EU-a,
- c. pojedinosti o sigurnosti vode, praćenju kvalitete i novim onečišćujućim tvarima,
- d. potrebna ulaganja, troškovi i vremenski okvir za kratkoročna, srednjoročna i dugoročna djelovanja,
- e. vremenski okvir za provedbu, uključujući postupno uvođenje ciljeva pravne stečevine EU-a.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za izuzeće od potpune provedbe članka 3. stavka 1., članka 4. stavka 1., članka 5. stavka 2., članka 6. stavka 1. i članka 7. Direktive 91/271/EEZ o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda u 2027. do 2050. ili 20 godina od dana pristupanja EU-u.

EU prima na znanje informacije koje je Albanija dostavila u prilog tom zahtjevu. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi EU mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu te EU poziva Albaniju da dostavi detaljan poseban provedbeni plan koji odražava zahtjeve preinačene Direktive (EU) 2024/3019 o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, uključujući:

- a. trenutno stanje postojećih postrojenja za pročišćavanje vode,
- b. ulaganja i mjere za izgradnju kapaciteta kako bi se ispunili zahtjevi iz Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda,
- c. ključne etape za prikupljanje i pročišćavanje otpadnih voda do 2040. i 2050.,
- d. vremenski okvir za provedbu, uključujući postupno uvođenje pravne stečevine EU-a.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za izuzeće od potpune provedbe članaka 5. i 14. te Priloga I., dijelova A. i C. Direktive (EU) 2020/2184 o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju do 2040. ili 10 godina od dana pristupanja EU-u.

EU prima na znanje informacije koje je Albanija dostavila u prilog svojem zahtjevu. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi EU mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu te poziva Albaniju da dostavi detaljan poseban provedbeni plan, uključujući:

- a. trenutno stanje kvalitete vode za piće i planove za praćenje,
- b. određivanje prioriteta ulaganja, financiranje i planove za prijelazno razdoblje kojima se rješavaju administrativni izazovi, izazovi povezani s financiranjem i izazovi koji se odnose na cjenovnu pristupačnost,
- c. financijske napore i strategije za izgradnju kapaciteta,
- d. ključne etape za praćenje kvalitete vode, usklađenost i pristup koji se temelji na riziku do 2040.,
- e. vremenski okvir za provedbu, uključujući postupno uvođenje pravne stečevine EU-a.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za izuzeće od potpune provedbe članaka 3., 4., 5. i 6. Direktive 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovnog nitratima iz poljoprivrednih izvora. EU prima na znanje da će Albanija dostaviti trajanje prijelaznog razdoblja nakon dovršetka posebnog provedbenog plana.

EU prima na znanje informacije koje je Albanija dostavila u prilog tom zahtjevu. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi EU mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu te poziva Albaniju da dostavi detaljan poseban provedbeni plan, uključujući:

- a. utvrđivanje onečišćenih voda ili voda kojima prijeti opasnost od onečišćenja i određivanje zona ranjivih na nitrate,

- b. izradu dobrovoljnih kodeksa poljoprivredne prakse i donošenje obveznih akcijskih planova za poljoprivrednike,
- c. praćenje kvalitete vode radi kontrole onečišćenja nitratima i ograničavanje primjene dušika iz stajskog gnojiva,
- d. vremenski okvir za provedbu, uključujući postupno uvođenje pravne stečevine EU-a.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za izuzeće od potpune provedbe članaka 3. i 6. Direktive 2006/118/EZ o zaštiti podzemnih voda od onečišćenja i pogoršanja stanja. EU prima na znanje da će Albanija predložiti trajanje prijelaznog razdoblja nakon dovršetka posebnog provedbenog plana.

EU prima na znanje informacije koje je Albanija dostavila u prilog tom zahtjevu. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi EU mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu te poziva Albaniju da dostavi detaljan poseban provedbeni plan, uključujući:

- a. kriterije za procjenu stanja podzemnih voda (rok za primjenu standarda kvalitete podzemnih voda na razini EU-a te za utvrđivanje i primjenu nacionalnih graničnih vrijednosti),
- b. utvrđivanje znatnih i trajno rastućih trendova koncentracije onečišćujućih tvari u tijelima podzemnih voda koje su izložene riziku te definiranje polaznih točaka za promjenu trenda,
- c. mjere sprečavanja ili ograničavanja unosa onečišćujućih tvari u podzemne vode,
- d. potporu procesu karakterizacije, razgraničenja i procjene stanja na razini tijela podzemne vode,
- e. vremenski okvir za provedbu, uključujući postupno uvođenje pravne stečevine EU-a.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za potpunu provedbu planova navedenih u članku 7. Direktive 2007/60/EZ o procjeni i upravljanju rizicima od poplava. EU prima na znanje da će Albanija dostaviti trajanje prijelaznog razdoblja nakon dovršetka posebnog provedbenog plana.

EU prima na znanje informacije koje je Albanija dostavila u prilog tom zahtjevu. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi EU mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu te poziva Albaniju da dostavi detaljan poseban provedbeni plan, uključujući:

- a. dovršetak izrade karata opasnosti i rizika od poplava,
- b. dovršetak planova za područja s rizikom od poplava i odobravanje planova za riječne slivove,
- c. provedbu i praćenje svih planova, s obzirom na to da je samo jedan trenutačno u tijeku,
- d. vremenski okvir za provedbu, uključujući izradu podzakonskih akata za upravljanje rizikom od poplava i postupno uvođenje pravne stečevine EU-a.

EU podsjeća na važnost **zaštite prirode** kako bi se zaštitila europska bioraznolikost. EU odlučno poziva na usklađivanje s pravnom stečevinom o divljim pticama⁴⁷ i staništima⁴⁸ i potiče učinkovito praćenje, prikupljanje podataka i jasnu odgovornost vlasti, među ostalim na općinskoj razini. Albanija treba dovršiti usklađivanje sa svim obvezama iz tih direktiva i ubrzati provedbu. EU izražava snažnu zabrinutost da se izmjenama Zakona o zaštićenim područjima dopuštaju infrastrukturni projekti koji bi mogli ugroziti bioraznolikost i područja mreže Natura 2000 te poziva Albaniju da poduzme hitne mjere kako bi relevantno nacionalno zakonodavstvo uskladila s pravnom stečevinom EU-a o zaštiti prirode. EU također odlučno poziva na usklađivanje sa standardima EU-a za očuvanje prirode. EU potiče Albaniju da u dovoljnoj mjeri procijeni usklađenost infrastrukturnih projekata sa standardima EU-a u pogledu bioraznolikosti i zaštite prirode prije nego što se dopusti njihova daljnja provedba. EU poziva Albaniju da ojača svoje postupke licenciranja, inspekcije i zatvaranja zooloških vrtova koji ne ispunjavaju zahtjeve te da poboljša usklađenost s Uredbom CITES⁴⁹ boljim praćenjem i provedbom. EU potiče Albaniju da se dodatno uskladi s uredbama o ABS-u⁵⁰, drvu⁵¹ i FLEGT-u⁵², Uredbom o proizvodima koji nisu povezani s deforestacijom⁵³ i Uredbom o obnovi prirode⁵⁴ te ciljevima globalnog okvira za bioraznolikost.

⁴⁷ Direktiva 2009/147/EZ.

⁴⁸ Direktiva 92/43/EEZ.

⁴⁹ Uredba (EZ) br. 338/97.

⁵⁰ Uredba (EU) br. 511/2014.

⁵¹ Uredba (EU) br. 995/2010.

⁵² Uredba (EZ) br. 2173/2005.

⁵³ Uredba (EU) 2023/1115.

⁵⁴ Uredba (EU) 2024/1991.

EU naglašava važnost ograničavanja utjecaja **kemikalija** na okoliš. EU poziva Albaniju da se uskladi s Uredbom o biocidima⁵⁵ i dodijeli više resursa za inspekciju i provedbu. EU naglašava važnost usklađivanja s Uredbom REACH⁵⁶ i njezine provedbe, među ostalim jačanjem resursa za inspekciju, kao i s Uredbom o prethodnom informiranom pristanku⁵⁷, Direktivom o azbestu⁵⁸ i Uredbom o živi⁵⁹. EU također poziva Albaniju da dovrši usklađivanje s Uredbom CLP⁶⁰. EU odlučno poziva Albaniju da se uskladi s Direktivom o eksperimentima na životinjama te da obrati posebnu pozornost njezinim definicijama. EU također naglašava da je potrebno pojačati napore za usklađivanje sa Stockholmskom konvencijom o postojećim organskim onečišćujućim tvarima, osobito u pogledu inspekcije i provedbe.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za izuzeće od potpune provedbe članaka 26., 29., 33., 34. i 43., članka 89. stavaka od 2. do 3., članka 94. stavka 1. i članka 95. Uredbe (EU) br. 528/2012 o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda, do 12 mjeseci od dana pristupanja EU-u.

EU prima na znanje informacije koje je Albanija dostavila u prilog tom zahtjevu. EU ipak smatra da će biti potrebne detaljnije informacije kako bi EU mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu te poziva Albaniju da dostavi detaljan poseban provedbeni plan, uključujući:

- a. sukladnost s registracijom biocidnih proizvoda,
- b. razmjenu podataka,
- c. međusobno priznavanje i odobrenja,
- d. vremenski okvir za provedbu, uključujući postupno uvođenje pravne stečevine EU-a.

⁵⁵ Uredba (EU) br. 528/2012.

⁵⁶ Uredba (EZ) br. 1907/2006.

⁵⁷ Uredba (EU) br. 649/2012.

⁵⁸ Direktiva 2009/148/EZ.

⁵⁹ Uredba (EZ) br. 1102/2008.

⁶⁰ Uredba (EZ) br. 1272/2008.

EU primjećuje slabu usklađenost Albanije sa zakonodavstvom EU-a o **industrijskom onečišćenju i upravljanju rizicima**. EU odlučno poziva Albaniju da pojača napore za usklađivanje, provedbu i izvršavanje Direktive o industrijskim emisijama i Uredbe o europskom registru ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari (E-PRTR) kako bi se postigao potpuno integriran pristup i da pomno prati reviziju obaju akata. EU poziva Albaniju da poduzme potrebne korake za dosljednu provedbu pravne stečevine „Seveso”. EU također odlučno poziva na brzo usklađivanje oko azbesta, osobito u pogledu rušenja zgrada i gospodarenja otpadom. EU također poziva Albaniju da osigura da njezina ekološka oznaka nakon pristupanja postane ekološka oznaka EU-a. EU nadalje poziva Albaniju da pojača napore u području EMAS-a te da podupire poduzeća u uvođenju tog sustava i provede komunikacijske kampanje.

EU prima na znanje da je Albanija zatražila prijelazno razdoblje za izuzeće od potpune provedbe nekoliko članaka iz poglavlja II., III. i V. Direktive 2010/75/EZ o industrijskim emisijama na [10] godina od dana pristupanja EU-u. EU prima na znanje informacije dostavljene u prilog tom zahtjevu u području industrijskog onečišćenja. EU smatra da će neovisno o tome biti potrebne detaljnije informacije kako bi EU mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu. Taj zahtjev treba razmotriti i za Direktivu (EU) 2024/1785, kojom se izmjenjuje navedena direktiva, a koja će se primjenjivati od 2026. EU poziva Albaniju da dostavi detaljan poseban provedbeni plan, uključujući:

- a. trenutačno stanje razina industrijskih emisija,
- b. uspostavu sustava praćenja, izvješćivanja i izdavanja dozvola za industrijska postrojenja,
- c. plan za potpunu usklađenost industrijskih postrojenja sa zahtjevima Direktive o industrijskim emisijama, uključujući predviđene troškove,
- d. strategiju za donošenje rješenja na temelju NRT-ova,
- e. ulaganja potrebna za postizanje ciljeva pravne stečevine EU-a,
- f. postupno uvođenje i vremenski okvir za provedbu pravne stečevine EU-a.

EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Albanije s Direktivom o **buci**. EU odlučno poziva Albaniju da utvrdi koje su ceste, željeznice, zračne luke i aglomeracije obuhvaćene područjem primjene te direktive te da u skladu s time pripremi strateške karte buke i akcijske planove za buku. EU pozdravlja sudjelovanje Albanije u Mehanizmu Unije za **civilnu zaštitu**. EU potiče Albaniju na daljnje poboljšanje njezina sustava civilne zaštite. EU poziva Albaniju da poveže svoj nacionalni komunikacijski sustav za hitne situacije sa Zajedničkim komunikacijskim i informacijskim sustavom za hitne situacije (CECIS).

Kad je riječ o klimatskim promjenama, EU naglašava potrebu da Albanija unaprijedi usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a u području klime, trenutačno na ograničenoj razini. EU pozdravlja određeni napredak koji je Albanija postigla donošenjem zakona o **klimi** i integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana (NECP). EU naglašava potrebu da Albanija poveća napore na daljnjoj provedbi nacionalnog sustava za procjenu emisija stakleničkih plinova i njihovo uklanjanje te osigura usklađenost sa zahtjevima za izvješćivanje na temelju Uredbe o upravljanju. EU poziva Albaniju da donese dugoročnu strategiju koja će kao cilj do 2050. imati klimatsku neutralnost.

EU potiče Albaniju da se dodatno uskladi s relevantnom pravnom stečevinom o kvaliteti goriva, posebno u pogledu mješavina biogoriva i plinskog ulja koji se upotrebljavaju u necestovnim pokretnim strojevima. EU poziva Albaniju da se uskladi s pravnom stečevinom EU-a o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim plinovima.

EU naglašava da je važno da Albanija ostvari napredak u pogledu sustava EU-a za trgovanje emisijama (EU ETS), osobito u uspostavi i provedbi zakonodavstva EU-a o praćenju, izvješćivanju, verifikaciji i akreditaciji (MRVA)⁶¹, uključujući zakonodavstvo o praćenju, izvješćivanju i verifikaciji u pomorskom prometu⁶². EU naglašava da se Albanija također treba uskladiti sa sekundarnim zakonodavstvom o sustavu EU-a za trgovanje emisijama, uključujući zakonodavstvo koje se odnosi na Registar Unije, besplatnu dodjelu emisijskih jedinica, dražbu i sektor pomorskog prometa.

⁶¹ Provedbena uredba (EU) 2018/2066 i Provedbena uredba (EU) 2018/2067 kako je izmijenjena.

⁶² Uredba (EU) 2015/757.

EU također naglašava da se Albanija mora uskladiti s mehanizmom za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM) i razviti potrebne kapacitete u svojoj carinskoj upravi te je poziva da započne s pripremama.

EU naglašava da su potrebni dodatni naponi u pogledu korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (LULUCF). EU naglašava neusklađenost sa standardima za emisije CO₂ za automobile, kombije i teška vozila te poziva Albaniju da uspostavi odgovarajuće sustave praćenja i izvješćivanja⁶³.

EU poziva Albaniju da počne razmatrati potencijalni sustav za izdavanje dozvola za hvatanje i skladištenje ugljika (CCS) i obveze naftnih i plinskih poduzeća da financiraju skladišne kapacitete do 2030.

EU poziva Albaniju da se nastavi **boriti protiv korupcije u području okoliša** konkretnim mjerama za integritet, odgovornost i transparentnost, među ostalim u javnim ugovorima, izdavanju licenci i dozvola i inspekcijama.

* * *

S obzirom na sadašnje stanje priprema Albanije i pod uvjetom da Albanija ispuni privremena mjerila u 1. skupini poglavlja, EU primjećuje da se, uz uvjet da Albanija nastavi ostvarivati napredak u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a obuhvaćenom sljedećim poglavljima i u njezinoj provedbi te ne dovodeći u pitanje dodatne uvjete utvrđene u dodatnim mjerilima utvrđenima za 4. skupinu poglavlja, ta poglavlja mogu privremeno zatvoriti tek nakon što se EU složi da su ispunjena sljedeća mjerila:

⁶³ U skladu s Uredbom (EU) 2019/631 i Provedbenom uredbom (EU) 2021/392 za automobile i laka gospodarska vozila te Uredbom (EU) 2019/1242 za teška vozila.

Poglavlje 14. – Prometna politika

- Albanija ima naprednu razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a u pogledu naknada za ceste i naplate cestarina.
- Albanija se uskladila sa zahtjevima pravne stečevine EU-a o prijevozu opasnih tvari, socijalnom pravnom stečevinom u cestovnom prometu, pravilima za pristup djelatnosti cestovnog prijevoznika te dimenzijama i masama za određene vrste teških teretnih vozila, kao i s Direktivom o tehničkim pregledima⁶⁴ i Direktivom o dokumentima za registraciju vozila⁶⁵.
- Albanija se uskladila s inteligentnim prometnim sustavom u cestovnom i željezničkom prometu te je započela s njegovom provedbom.
- Albanija je osigurala potpunu operativnost nadležnog, neovisnog i učinkovitog željezničkog regulatornog tijela, nacionalnog tijela nadležnog za sigurnost i nacionalnog istražnog tijela. Albanija je osigurala usklađenost s pravnom stečevinom EU-a u području sigurnosti i interoperabilnosti željeznica.
- Albanija se uskladila s pravnom stečevinom u području upravljanja zračnim prometom, izvješćivanja o zračnim operacijama i događajima te istraga zrakoplovnih nesreća i nezgoda.
- Albanija je ostvarila naprednu razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a u području pomorske sigurnosti i zaštite te je poduzela potrebne mjere kako više ne bi bila na „sivoj listi”.
- Albanija se uskladila s pravnom stečevinom o pravima putnika u svim vrstama prijevoza i osigurala je ulogu nacionalnih provedbenih tijela prilikom pristupanja.

⁶⁴ Direktiva 2014/45/EU.

⁶⁵ Direktiva 1999/37/EZ.

Poglavlje 15. – Energetika

- Albanija se uskladila s pravnom stečevinom u području unutarnjeg energetskog tržišta, osobito s paketom mjera za integraciju sektora električne energije.
- Albanija je uskladila svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom o energetskej učinkovitosti i obnovljivoj energiji, uključujući provedbeno zakonodavstvo, te je pokazala napredak u njezinoj provedbi.
- Albanija je uskladila svoje zakonodavstvo sa zalihama nafte za hitne slučajeve i Uredbom o pripravnosti na rizike u sektoru električne energije⁶⁶, uključujući imenovanje nadležnog tijela za upravljanje zalihama energije, te je počela stvarati zalihe.

Poglavlje 21. – Transeuropske mreže

- Albanija je uskladila svoj pravni okvir s Uredbom TEN-E⁶⁷.
- Albanija je nakon savjetovanja s Europskom komisijom dogovorila buduće prioritetne projekte mreže TEN-T. Albanija je postigla naprednu razinu usklađenosti s Uredbom o mreži TEN-T⁶⁸ i ostvarila je dovoljan napredak prema dovršetku projekata na europskom prometnom koridoru zapadni Balkana – istočno Sredozemlje.
- Albanija osigurava primjerene institucionalne i administrativne kapacitete s visokim standardima integriteta koji su potrebni za preuzimanje odgovornosti za pravnu stečevinu iz ovog poglavlja.

⁶⁶ Direktiva 2009/119/EZ i Uredba (EU) br. 2019/941.

⁶⁷ Uredba (EU) 2022/869.

⁶⁸ Uredba (EU) 2024/1679.

Poglavlje 27. – Okoliš i klimatske promjene

- Albanija je uskladila svoje zakonodavstvo s horizontalnom pravnom stečevinom o okolišu⁶⁹ i pokazala konkretan napredak u postizanju dobrih rezultata u provedbi i izvršavanju u tom području, među ostalim u pogledu procjene učinka (direktive o procjeni utjecaja na okoliš i strateškoj procjeni utjecaja na okoliš), osobito kada je riječ o infrastrukturnim ulaganjima, uz istodobno osiguravanje usklađenosti sa zahtjevima javnog sudjelovanja, prekograničnih savjetovanja i pristupa pravosuđu u pitanjima okoliša. Albanija je pokazala da će do dana pristupanja biti spremna na učinkovitu provedbu i izvršavanje horizontalnog zakonodavstva. Albanija osigurava usklađenost svoje nacionalne infrastrukture prostornih podataka s Direktivom INSPIRE.
- Albanija se uskladila s pravnom stečevinom EU-a o kaznenim djelima protiv okoliša i ostvarila konkretan napredak u postizanju solidnih rezultata u području kaznenih djela protiv okoliša, kao što su kaznena djela protiv divljih biljnih i životinjskih vrsta i pogoršanje staništa, nezakonita otprema ili odlaganje otpada, kaznena djela onečišćenja i nezakonita trgovina opasnim tvarima.
- Albanija se nastavlja usklađivati s relevantnom pravnom stečevinom EU-a o kvaliteti zraka⁷⁰ i određenim atmosferskim onečišćujućim tvarima⁷¹. Svake godine izvješćuje o emisijama, u skladu s Direktivom o nacionalnim gornjim graničnim vrijednostima emisija⁷², donijela je nacionalni program kontrole onečišćenja zraka i predstavila analizu troškovno učinkovitih strategija za kontrolu emisija za 2030. Albanija nastavlja poduzimati mjere za poboljšanje kvalitete zraka, osobito u područjima koja premašuju granične vrijednosti EU-a te izradom ili ažuriranjem planova za kvalitetu zraka, kako je predviđeno Direktivom o kvaliteti zraka.⁷³

⁶⁹ Direktiva Vijeća 2011/92/EU kako je izmijenjena Direktivom 2014/52/EU, Direktivom 2001/42/EZ, Direktivom 2003/4/EZ, Direktivom 2003/35/EZ, Direktivom 2004/35/EZ, Direktivom (EU) 2024/1203, Direktivom 2007/2/EZ.

⁷⁰ Direktiva (EU) 2024/2881.

⁷¹ Direktiva 2016/2284/EU.

⁷² Direktiva 2016/2284/EU.

⁷³ Direktiva (EU) 2024/2881.

- Albanija se nastavlja usklađivati s relevantnom pravnom stečevinom EU-a o otpadu, poštuje hijerarhiju otpada i izdvaja odgovarajuća sredstva za ulaganja u infrastrukturu. Albanija uspostavlja programe za sprečavanje nastanka otpada i priprema nacionalne i regionalne planove gospodarenja otpadom koji uključuju informacije o svim tokovima otpada i rješenja za upravljanje njima, uključujući vrstu i kapacitet infrastrukture za gospodarenje otpadom, programe odvojenog prikupljanja i gospodarske instrumente. Albanija se nastavlja usklađivati s pravnom stečevinom u sektoru voda i izrađuje plan upravljanja riječnim slivovima za svako vodno područje koje se u potpunosti nalazi na njezinu državnom području, uključujući dijelove međunarodnih vodnih područja koji se nalaze na njezinu državnom području, i osigurava postojanje pravne osnove i mehanizama za međunarodnu koordinaciju tih planova. Albanija ima naprednu razinu usklađenosti sa zakonodavstvom o vodi za piće te se i dalje usklađuje s Okvirnom direktivom o morskoj strategiji.
- Albanija se nastavlja usklađivati s pravnom stečevinom EU-a u području zaštite prirode⁷⁴, među ostalim stavljanjem izvan snage neusklađenih odredaba donesenih izmjenama Zakona o zaštićenim područjima (Zakon br. 21/2024) i ukidanjem zakonodavstva o strateškim ulaganjima iz 2015. Albanije je Komisiji dostavila popis predloženih područja mreže Natura 2000 koja u dovoljnoj mjeri obuhvaćaju stanišne tipove i vrste u skladu sa zahtjevima Direktive o pticama i Direktive o staništima. Albanija je osigurala kapacitet za upravljanje mrežom Natura 2000, među ostalim dodjelom odgovarajuće zaštite određenim područjima i učinkovitom provedbom potrebnih mjera očuvanja koje vode do njihova očuvanja i poboljšanja. Albanija pokazuje da će na dan pristupanja biti u potpunosti spremna osigurati provedbu i izvršavanje zahtjeva pravne stečevine EU-a o zaštiti prirode.

⁷⁴ Uredba (EU) 2024/1991, Uredba (EU) br. 1143/2014, Direktiva Vijeća 1999/22/EZ, Direktiva 2010/63/EU, Direktiva 2009/147/EZ, Direktiva Vijeća 92/43/EEZ, Uredba (EU) br. 511/2014, Uredba Vijeća (EZ) br. 338/97, Uredba (EZ) br. 1007/2009, Uredba Vijeća (EEZ) br. 3254/91, Uredba (EU) 995/2010, Uredba (EU) 2023/1115, Uredba Vijeća (EZ) br. 2173/2005.

- Albanija ima naprednu razinu usklađenosti s pravnom stečevinom u sektorima kemikalija⁷⁵, buke⁷⁶ i civilne zaštite i dokazuje da će na dan pristupanja biti u potpunosti spremna osigurati provedbu i izvršavanje zahtjeva EU-a.
- Albanija ima naprednu razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a u području klime⁷⁷ te je pokazala da će je prilikom pristupanja biti spremna provesti i izvršiti. Albanija uspostavlja čvrst okvir za praćenje i izvješćivanje, u skladu sa zahtjevima za izvješćivanje na temelju Uredbe o upravljanju. Albanija je uspostavila dugoročnu strategiju usklađenu s ciljem klimatske neutralnosti EU-a za 2050.
- Albanija ima naprednu razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a u području trgovanja emisijama, osobito nakon usvajanja zakonodavstva o funkcioniranju europskog sustava trgovanja emisijama (EU ETS)⁷⁸ i njegovih naknadnih izmjena. Konkretno, Albanija je osigurala uspostavu i provedbu relevantnog zakonodavstva o praćenju i izvješćivanju, akreditaciji i verifikaciji (MRVA) te praćenju, izvješćivanju i verifikaciji (MRV) u pomorskom sektoru u okviru EU ETS-a u njegovu cjelokupnom području primjene. Albanija se dodatno uskladila s Registrom Unije, besplatnom dodjelom emisijskih jedinica i dražbama. Albanija osigurava dovoljan napredak tako da prilikom pristupanja može provesti mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM).
- Albanija je pokazala primjerene kapacitete administrativnih tijela na svim razinama s visokim standardima integriteta, uključujući inspekcijske službe. Albanija dodatno poboljšava koordinaciju rada i pokazuje da su sve odgovarajuće administrativne strukture kao i odgovarajuće osposobljavanje uspostavljene pravodobno prije pristupanja kako bi se omogućila provedba i izvršavanje pravne stečevine u svim područjima ovog poglavlja.

⁷⁵ Uredba (EZ) br. 1272/2008, Uredba (EU) 2024/2865, Uredba (EZ) br. 1907/2006, Uredba (EU) br. 649/2012, Uredba (EU) 2019/1021, Direktiva Vijeća 96/59/EZ.

⁷⁶ Direktiva 2002/49/EZ.

⁷⁷ Osobito Direktiva o ETS-u EU-a, Uredba o MRV-u za pomorski promet, Europski zakon o klimi, Uredba o upravljanju i pravna stečevina o tvarima koje oštećuju ozonski sloj, fluoriranim plinovima, emisijskim normama za CO₂ iz vozila, označivanju automobila, kvaliteti goriva, LULUCF-u, hvatanju i skladištenju ugljika, certifikaciji uklanjanja ugljika i o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

⁷⁸ U skladu s Direktivom 2003/87/EZ o ETS-u EU-a kako je izmijenjena.

Praćenje napretka u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i njezinoj provedbi nastavit će se tijekom cijelog razdoblja pregovora. EU ističe da će posebnu pozornost posvetiti praćenju svih konkretnih navedenih pitanja s ciljem osiguravanja administrativnog kapaciteta Albanije i njezina kapaciteta za dovršenje pravne usklađenosti u svim sektorima iz ove skupine poglavlja te postizanja daljnjeg napretka u provedbi i izvršavanju. Potrebno je posebno razmotriti veze između poglavlja u ovoj skupini i ostalih pregovaračkih poglavlja. Završna ocjena usklađenosti zakonodavstva Albanije s pravnom stečevinom EU-a te njezinih provedbenih kapaciteta može se provesti tek u kasnijoj fazi pregovora. Uza sve informacije koje EU može zatražiti za pregovore u ovoj skupini poglavlja, koje treba dostaviti Konferenciji, EU poziva Albaniju da Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje redovito dostavlja detaljne pisane informacije o napretku u provedbi pravne stečevine EU-a.

S obzirom na sva navedena pitanja Konferencija će se u odgovarajućem trenutku morati ponovno posvetiti ovoj skupini poglavlja.

Nadalje, EU podsjeća da bi između 16. lipnja 2025. i dovršetka pregovora mogla nastati nova pravna stečevina EU-a.